

Міністерство освіти і науки України
Київський професійно-педагогічний коледж імені Антона Макаренка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор КППК

імені Антона Макаренка

Ольга ЩЕРБАК

Щербак
15 грудня 2020 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ
З ПРЕДМЕТА «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА ОСНОВІ
БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО НА ЗАСІДАННІ
ЦИКЛОВОЇ КОМІСІЇ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
ПРОТОКОЛ № 3 ВІД 15.12.2020 Р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Головною метою сучасного закладу освіти України є виховання громадянина, соціально зрілої, працелюбної, творчої особистості, патріота України, який знає її історію, є носієм української культури, який поважає культуру інших народів. Цьому сприяє вивчення навчального предмета «Історія України».

Програму для вступних випробувань з історії України за освітньою програмою підготовки фахового молодшого бакалавра на основі базової загальної середньої освіти до Київського професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка розроблено відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» (2020), Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, навчальних програм з історії України 5-9 класів для загальноосвітніх навчальних закладів (2017).

Мета програми – визначити єдині вимоги до вступних випробувань з історії України; зорієнтувати вступників у підготовці до вступних випробувань.

Вступники повинні **знати**:

- суспільний лад та політичні системи на різних етапах розвитку української державності;
- основні аспекти соціально – економічного, політичного, культурного розвитку України, починаючи зі стародавньої історії до п. ХХ століття;
- діяльність визначних політичних діячів України, які сприяли становленню і зміцненню української державності (з к. IX ст. – до п. ХХ ст.);
- проблеми і труднощі становлення української державності в історичному розрізі;
- основні історичні дати та події.

Вступники повинні **уміти**:

- аналізувати історичні документи;
- відтворювати знання з політичної, економічної історії України;
- самостійно аналізувати, робити власні висновки щодо історичних подій, явищ, постатей;
- використовувати історичний досвід українського державотворення в практичній діяльності для орієнтації в сучасному суспільно – політичному житті, оцінки суспільних явищ та подій.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Найдавніша історія України.

Українські землі в епоху палеоліту, мезоліту. Родові общини і племена. Праукраїнський етнос. Розселення первісних людей. Мідний вік та епоха бронзи. Неолітична революція. Пам'ятки трипільської культури. Найдавніші держави на території України. Залізний вік: формування цивілізованого суспільства. Народи Північного Причорномор'я (таври, кimmerійці, скіфи, сармати, готи). Антична цивілізація Північного Причорномор'я.

Східні слов'яни на території України. Розселення східних слов'ян. Війни з Візантією та їх наслідки. Економіка і соціальні відносини східних слов'ян. Передумови утворення держави у східних слов'ян.

Київська Русь та Галицько-Волинська держава.

Утворення Давньоруської держави. Розширення і зміцнення Київської Русі наприкінці IX-X ст. Розквіт Київської Русі наприкінці X- I половині XI ст. Володимир Великий, Ярослав Мудрий. Запровадження християнство. Історичне значення християнізації Русі. Соціально – економічний розвиток. Зовнішня політика київських князів. Русь і кочівники.

Причини і етапи феодальної роздробленості. Занепад Києва. Тимчасова політична стабілізація суспільства: Володимир Мономах, Мстислав Великий. Занепад Київської Русі з другої половини XI століття. Посилення удільних князівств. Культура Київської Русі. Проблема формування народностей у Руській державі.

Політичний, соціальний та економічний розвиток давньоруських земель у XII - першій половині XIV століть. Правління династії галицьких Ростиславичів, Ярослав Осмомисл. Правління династії галицько-волинських Романовичів. Роман Мстиславич. Данило Галицький. Боротьба галицько-волинських князів з монголо-татарами. Занепад Галицько-Волинського князівства. Галицько-Волинське князівство як одна із форм української державності.

Українські землі під владою Литви та Польщі (XIV - перша половина XVII ст.).

Включення українських земель до складу Литовської держави. Політика великих литовських князів на українських землях. Передумови польсько-литовської інтеграції. Кревська унія. Боротьба руських князів проти польсько-литовського зближення. Ліквідація удільних князівств. Люблінська унія та її наслідки для України. Суспільна організація та соціально-економічні відносини. Магдебурзьке право. Литовські статuti. Православні братства в Україні.

Брестська церковна унія: передумови та наслідки. Посилення національно-релігійного гноблення. Культурно-релігійні рухи кінця XVI – першої половини XVII століть. П.Могила. Роль церкви у збереженні самобутності українського народу.

Українське козацтво.

Походження українського козацтва. Козацькі зимівники та поселення. Перші Січі. Дмитро Вишневецький. Запорозька Січ – козацька республіка. Реєстрове козацтво. Становлення козацького стану. Козацькі повстання кінця XVI ст. Походи козаків першої чверті XVII ст. Петро Конашевич-Сагайдачний. Військо Запорозьке і Хотинська війна. Козацько-селянські повстання 20–30-х років XVII ст. «Ординація Війська Запорозького».

Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Утворення козацької держави.

Передумови Національно-визвольної війни. Богдан Хмельницький. Козацько-кримський союз. Події 1648–1649 рр. Зборівський договір. Події 1650–1651 рр. Битва під Берестечком і Білоцерківський договір. Іван Богун. Битва під Батогом. Молдавські походи. Облога Жванця. Українська козацька держава – Військо Запорозьке. Адміністративно-територіальний устрій. Соціально-економічні реформи. Зовнішня політика: у пошуку союзників. Українсько-московський договір 1654 р. Воєнно-політичні події 1654–1655 рр. Віленське перемир'я. Українсько-шведсько-трансильванський союз.

Українські землі в другій половині XVII - XVIII ст.

Іван Виговський. Гадяцька угода. Україно-московська війна. Конотопська битва. Початок Руїни. Юрій Хмельницький. Розкол Гетьманської держави. Павло Тетеря та Іван Брюховецький. Андрусівське перемир'я. Петро Дорошенко. Спроби об'єднання Лівобережної та Правобережної Гетьманщини. Дем'ян Многогрішний. Іван Самойлович. Чигиринські походи. Бахчисарайський мир. «Вічний мир». Правобережне козацтво в останній чверті XVII ст. Заселення і розвиток Слобідської України. Слобідські козацькі полки. Запорозьке козацтво. Іван Сірко. Гетьманщина в часи Івана Мазепи. Пилип Орлик і його Конституція. Ліквідація козацтва на Правобережній Україні. Церковне життя. Освіта. Архітектура. Образотворче мистецтво.

Імперський наступ на автономію Гетьманщини. Павло Полуботок. Данило Апостол. Нова Січ. Кирило Розумовський. Ліквідація гетьманства і козацького устрою в Україні. Підкорення Кримського ханства. Колонізація Півдня України. Правобережна Україна. Гайдамаки. Коліївщина. Буковина Східна Галичина, Закарпаття. Рух опришків. Поділи Речі Посполитої: зміни у

становищі Правобережної України та західноукраїнських земель. Освіта і наука. Києво-Могилянська академія. Григорій Сковорода. Архітектура. Образотворче мистецтво. Музика.

Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у першій половині XIX ст.

Політика Російської імперії щодо українських етнічних територій. Козацтво після ліквідації Запорозької Січі. Соціально-економічне становище. Села і міста. Торгівля. Чумацький промисел. Криза кріпосницької системи. Початок індустріальної революції. Нова модель соціально-економічного розвитку Півдня України. Початок українського національного відродження. Нащадки козацької старшини: асимілятори і традиціоналісти. Формування сучасної української національної самосвідомості. Новгород-Сіверський автономістський гурток. Харківський осередок українського руху. Кирило-Мефодіївське братство. Польський національно-визвольний і російський опозиційний рухи на території України. Польське повстання 1830–1831 рр. і його наслідки для України. Соціальні рухи.

Політика Австрійської імперії щодо українських територій. Йосифінські реформи. Соціальні протести. Початок українського національного відродження. «Будителі» Закарпаття. Товариство галицьких греко-католицьких священиків. «Руська трійця». Європейська революція 1848–1849 рр. в українських регіонах Австрійської імперії. Соціальні рухи. Скасування панщини. Головна руська рада та її національна програма. Газета «Зоря Галицька». Перший досвід парламентської діяльності.

Українські землі у другій половині XIX століття.

Українське питання в контексті міжнародних відносин. Східна (Кримська) війна 1853–1856 рр. Ліквідація кріпацтва та реформи 1860–1870-х років. Модернізація промисловості й сільського господарства. Розширення внутрішнього ринку. Торгівля. Урбанізація. Будівельна лихоманка. Розвиток залізничного транспорту. Зміни в соціальній структурі суспільства. Формування інтелігенції й робітництва (пролетаріату). Родини українських підприємців. Громадівський рух 1860–1890-х рр. Київська громада. Хлопомани. Польське повстання 1863–1864 рр. та його наслідки для України. Південно-Західний відділ Російського географічного товариства. Молоді громади. Валуєвський циркуляр і Емський указ. Володимир Антонович і Михайло Драгоманов. Братство тарасівців. Національне відродження кримських татар. Ісмаїл Гаспринський. Зародження робітничого і соціал-демократичного рухів.

Особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських регіонів. Селянська реформа в Австрійській імперії (1848 р.). Кооперативний

рух. Трудова еміграція. Русофіли («москвофіли») і народовці («українофіли»). Товариство «Просвіта». Наукове товариство імені Шевченка. Народовська політика «нової ери». Розгортання руху народовців у 1880–1890-х роках у Галичині, Буковині й Закарпатті. Радикальний рух у Галичині. Іван Франко. Утворення політичних партій. Русько-українська радикальна партія, Українська національно-демократична партія. Українське представництво в Галицькому сеймі та австрійському парламенті у Відні.

Україна на початку ХХ ст.

Особливості соціально-економічного розвитку. Індустріальна модернізація.

Політизація та радикалізація українського національного руху. Створення і діяльність політичних партій, культурно-освітніх і військово-спортивних організацій. Проблеми консолідації української нації. Самостійницька й автономістська течії в національному русі.

Наростання політичної напруженості. Події російської революції 1905–1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад у I і II Державних думах. «Українське питання» в III і IV Державних думах. Товариство українських поступовців. Українське представництво в Галицькому сеймі та австрійському парламенті у Відні.

Аграрна реформа Петра Столипіна та її вплив на Україну. Український політичний і національно-культурний рух у 1907–1914 рр. Реформа виборчої системи в Австро-Угорщині.

КРИТЕРІЇ

оцінювання знань вступників з предмета
«Історія України»

100 балів – вступник називає одну-дві події, дати, історичні постаті чи історико-географічні об'єкти з усього переліку завдань.

105 балів - вступник називає лише декілька подій, дат, історичних постатей з екзаменаційних питань, визначає один правильний варіант у тестових завданнях.

110 балів - вступник двома-трьома простими реченнями розкриває екзаменаційні питання про історичну подію чи постать; дає 1-2 правильні відповіді на тестові завдання.

120 балів - вступник розкриває невелику частину матеріалу, зазначеного в екзаменаційному білеті і відповідає на декілька тестових завдань.

130 балів - вступник розкриває у загальному екзаменаційні питання, визначає окремі історичні поняття, називає основні дати і відповідає на декілька тестових завдань.

140 балів - вступник дає стислу характеристику історичним процесам, постатям, явищам, які необхідно розкрити в екзаменаційному білеті, уміє встановити послідовність подій, дає правильну відповідь на 3 тестові питання.

150 балів - вступник послідовно й логічно розкриває питання екзаменаційного білету, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), дає правильну відповідь на 3 тестові питання.

160 балів - вступник розкриває екзаменаційні питання, даючи правильне визначення історичних понять, аналізує описані історичні факти, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах історичного періоду, дає правильну відповідь на 4 тестові питання.

170 балів - вступник розкриває екзаменаційні питання, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами, дає правильну відповідь на 4 тестові питання.

180 балів – вступник, розкриваючи екзаменаційні питання, виявляє розуміння історичних процесів, робить аргументовані висновки, дає правильну відповідь на 5 тестових питань.

190 балів - вступник володіє глибокими знаннями з Історії України, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, розкриває екзаменаційні питання повністю, дає правильну відповідь на 5 тестових питань.

200 балів - вступник володіє глибокими знаннями з Історії України, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, аналізує та узагальнює історичні події, процеси і явища, розкриває екзаменаційні питання повністю, дає правильну відповідь на 6 тестових питань.